

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM • 2018. FEBRUÁR • ÁRA: 200 FT

„Dolgozzunk együtt azért,
hogy a gyermekek mosolyogva
tudjanak ránk nézni
és megőrizték ragyogó,
örömmel és reménnyel
teli tekintetüket.”

(Ferenc pápa)

„Nevelésben szeretnénk a
többi iskolánál többet adni”

Beszélgetés Ördög Tibor
iskolaigazgatóval
3-4. oldal

Együtt az Úrral

Morosits Zoltánné tanúságtétele
10-11. oldal

Automata

Szakál Szilárd atya filmjéről
11. oldal

A sárvári Szent László Katolikus Általános Iskoláról

Február utolsó vasárnapján a katolikus iskolák számára gyűjtünk templomainkban. Ebből az alkalomból a sárvári Szent László Katolikus Általános Iskola mutatkozik be.

Szent Márton egyházmegyéjének legfiatalabb katolikus iskolája, a honfoglalás 1100. évében – 48 éves kényszerűsünet után – 1996. szeptember 1-jén, a több mint 129 évvel ezelőtt Köberl János esperes-plébános által épített épületben nyitotta meg ismét kapuit, és azóta működésével aktívan jelen van a város életében. Létrejöttét vallásukat gyakorló, fiatal szülők igényét is figyelembe véve, a Szombathelyi Egyházmegyei Hatóság kezdeményezte, működtetésével a sárvári Szent László Plébániát bízta meg. Lelki vezető: Orbán István kanonok, esperes-plébános. A Veni Sancte-n jelen volt, és az iskolát megáldotta dr. Konkoly István megyéspüspök úr. Jelenleg, 2018 januárjában a 8 évfolyamon 15 osztályunk van, 347 tanulóval. A hit- és erkölcsstan oktatását két lelkipásztor és két hitoktató végzi. Tantestületünk állandó létszáma 30 fő, és tanít még 9 óraadó. Technikai személyzetünk 11 fős.

Az intézmény olyan nevelési tervvel indult, amely tudatosan a személyiség teljes kifejlésére irányul: keresztény értékek közvetítésével kibontakoztatni a tanítványokban az Istentől kapott talentumokat, kiművelni olyan értékhordozókat, amelyek segítségével közel kerülhetnek az Igazsághoz, alkalmassá válhatnak embertársaik krisztusi szolgálatára; egyénre szabott, képességeket figyelembevevő módszerek alkalmazásával, türelmes, szeretetteljes légkörben. Az itt tanító nevelők hallatlan hatalom birtokosai. Hasonlítanak az evangéliumi magvetőhöz, aki útszélre, köves talajon, tövisek közé is jó magot vet. Minden kolléga „oly szeretettel teszi mindezt, mintha saját fiának tenné, vagy inkább magának az Istennek.” (Páli Szent Vince)

A 129 éves klasszicista műemlék épületben évtizedeken át állami, illetve önkormányzati iskola működött, amíg az ingatlan vissza nem került a Katolikus Egyház tulajdonába. Rögtön az induláskor megkezdődött a szinte romos épület

felújítása, bővítése tetőtér-beépítéssel, ellátása korszerű fűtésrendszerrel, kiegészítése melegítő konyhával, étteremmel. Jelenleg a Kormány és az Egyházmegye támogatásával egy modern tornacsarnok és további tantermek, szaktermek építése van folyamatban.

Iskolánkat támogatja az Orbán István kanonok úr által létrehozott alapítvány is. Az alapítvány célja a nagy múltú egykori Sárvári Római Katolikus Zárda és a Sárvári Császári és Királyi Főhercegi Alapítványi Római Katolikus Elemi Fiúiskola színvonalas oktatói és nevelői tevékenység folytatásának támogatása, azon belül különösen az iskola korszerű berendezésekkel, technikai felszerelésekkel, taneszközökkel való ellátásának támogatása, továbbá az iskola könyvtárának az intézmény szellemiségét jól kifejező művekkel való gyarapítása.

Az iskola alapvetően korszerű felszereltséggel rendelkezik. Az épület és a tárgyi adottságok viszont csak eszközök ahhoz a munkához, melyet egy keresztény elkötelezettségű iskolának képviselnie kell. Célunk, hogy az egyházi iskolához méltó, színvonalas nevelő és oktató munka mellett hangsúlyt kapjon a keresztény szellemiség elmélyítése is.

Nevelésünk alapja a keresztény értékek tisztelete, egy emberibb, erkölcsösebb nemzedék kiművelése. Pedagógiai programunkban kiemelt helyen szerepel a tanulók személyiségének ápolása, az egyéni adottságok kibontakoztatása, de ugyanolyan fontos szerepet tulajdonítunk a közösségformálásnak is.

Mint tudjuk, a hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát.

Martinus
www.martinus.hu
A Szombathelyi Egyházmegye lapja

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Nyomdai ötletek Kft. (7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.) • **Felelős vezető:** Jankovics Zoltán • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

„Nevelésben szeretnénk a többi iskolánál többet adni”

Ördög Tibor a sárvári Szent László iskola igazgatója. Az Egyházmegyénkben lévő katolikus oktatási intézményekről indított sorozatunk második állomása ez az intézmény. Igazgató úrtól az iskola régmúltjáról, jelenéről és a jövő tervekről érdeklődünk.

Először megkérném, hogy pár szóval mutakozzék be olvasóinknak. Hogyan, miért is lett pedagógus, és hol kezdte a gyermekekkel való foglalkozást?

Sok szeretettel üdvözlök mindenkit. Ördög Tibor vagyok Sárvárról. Már ifjú koromtól kezdve nagyon jól megértetem magam a gyerekekkel, és ez nem változott felnőtt koromra sem. Ennek ellenére nem készültem tanárnak, eredeti végzettségemet tekintve villamos üzemmérnök vagyok. Amikor megházasodtam, feleségem, Ördögné Kovács Mónika hatására fordultam a pedagógus pálya felé. Egy kis falusi iskolában kezdtem tanítani, voltam napközis nevelő, majd később fizika- és informatikatanár, végül igazgató.

Mióta vezeti a sárvári katolikus iskolát?

2005-ben tisztelt meg bizalmával dr. Konkoly István megyéspüspök atya és Orbán István kanonok, esperes-plébános úr. Azóta vagyok a sárvári katolikus iskola igazgatója.

Igazgató úr szerint mennyiben különbözik – hitéleten kívül – egy katolikus iskola a többi általános iskolától?

Mondhatnám, hogy a hitéletől eltekintve nem nagyon, de a különválasztással pontosan a katolikus iskola lényegétől fosztanám meg az iskolánkat. Minden iskola oktat és nevel is, mi a nevelésben szeretnénk a többi iskolánál lényegesen többet nyújtani.

Mitől katolikus az önök iskolája?

Minden iskola nevel is az oktatás mellett. Nekünk, mint katolikus iskolának óriási az előnyünk azáltal, hogy a gyerekek nevelését Krisztus Urunk tanítása alapján végezzük.

Lát-e különbséget a gyermekek viselkedésében, a tanuláshoz való hozzáállásban, mint más helyeken?

Azt szoktam mondani, hogy hozzánk sem „angyalok” járnak tanulni, hanem ugyanolyan hús-vér gyerekek, mint bármelyik másik általános iskolába. Bár évről évre érezhetően nehezebb dolga van a mai pedagógusoknak, igyekszünk úgy nevelni és oktatni tanulóinkat, hogy bárhol is járnak,

Ördög Tibor a hatos számú mezben

lehesse látni rajtuk, hogy ők katolikus iskolában tanulnak. Szeretnénk, ha a viselkedés mellett a tudást is értéknek tekintenék, mintegy befektetést, amit a jövőjükben kamatoztathatnak.

A katolikus iskolának a szülőkhöz is üzenete van. Hogyan próbálják az iskola életéhez közel hozni a gyermekek szüleit?

Legfőképpen közös programokkal. Ilyenek például az iskolai sportnap, az adventi jótékonysági vásár, az iskolai ünnepek, a nyári táborok, vagy nemsokára aktuális lesz az alsós és felsős farsang, ahol a gyerekek, szülők és osztályfőnökök közösen farsangoznak. December 8-ához kapcsolódóan a szülők és tanárok képviselői virágcsokrot helyeznek el a Szeplőtelen Szűz hegyi szobránál.

Hogyan valósul meg az önök esetében a plébániával való rendszeres kapcsolat?

Sárváron két plébánia található, mindkettővel szoros, és majdnem napi a kapcsolatunk. Diákjaink minden vasárnap (beosztás szerint) ministrálnak, többen közülük a hétköznapi misékre is be vannak osztva. Magától értetődően ott vagyunk minden kisebb és nagyobb egyházi ünnepen, és például az egész iskola képviselteti magát Kisboldogasszonykor, a szeplőtelen fogantatás ünnepén, karácsonykor szenteste a Kisjézus várásakor, hamvazószerdán, Gyümölcsoltó Boldogasszonykor, a húsvéti és úrnapi körmeneten, pünkösdkor, és természetesen a Veni Sancte-n és a Te Deum-on. Ezekon túl októberben egyrészt beosztás szerint veszünk részt a rózsafüzéren (diákjaink az előimádkozók), másrészt ekkor a fatimai szombatokon iskolánk leányai körmenetben viszik a Szűz szobrát a templomban. Májusban együtt énekeljük a lorettói litániát. Részt veszünk plébániai

hovatartozás szerint a karácsonyi és a húsvéti lelkigyakorlatokon. Ezen túl a Szent Miklós Plébániához tartozó pedagógusok októbertől május végéig szinte minden szerdán részt vesznek a plébániai katekézisen.

Azt gondolom, hogy egy iskola közös munka és odaadó lelkület eredménye: tanárok, szülők, diákok együttes erőfeszítése. Milyen támogatást tudnak nyújtani a szülők az iskolának?

Szülők nélkül egyetlen iskola sem működhet jól. Ha valamilyen segítséget kérünk, a szülők általában rendelkezésünkre állnak és segítenek. Lebonyolítják az adventi jótekonysági vásárt, jelmezekkel segítik az iskolai megemlékezéseket, segítenek a nyári emberhalász és talentumos tábor lebonyolításában. Aktívan kiveszik a részüket az alapítványi keresztény jótekonysági bál megszervezésében. De hívhatjuk őket akár osztályrendezésre vagy pakolásra is.

Az iskola nyílt napjai nem olyan régen zajlottak. Megfelelőnek itéli az érdeklődést? Elégedett-e általában az iskolába beíratott gyermekek számával?

Az érdeklődés az idén megfelelő, de a beiratkozáskor fog eldölni, hogy az a rengeteg munka, amit a beiskolázásba fektettünk, meg fog-e térülni. Az elmúlt években 2-2 osztályt indítottunk, hála a sok érdeklődőnek. Tavaly azonban valamiért csak egy osztálynyi jelentkezőnk volt. Átgondoltuk és megújítottuk az addig jól működő beiskolázási gyakorlatunkat, az idei áprilisi beiratkozáskor izgatottan várjuk, hogy beválnak-e a beiskolázással kapcsolatos módosításaink.

Milyen speciális lehetőségek, választható foglalkozások vannak a Szent László iskolában?

Az iskolánkba járó gyerekek sok-sok tanórán kívüli foglalkozás közül választhatnak. Elsőtől nyolcadikig járhatnak magyar és matematika tehetséggondozásra, felzárkóztatásra. Első-második-harmadikban angol és német nyelvi szakkört, negyedikig informatika szakkört választhatnak. De van még a kínálatban rajz és kézműves, sakk, szivacskezi-labda, kézilabda, foci, számítástechnika és KRESZ, honismereti, földrajz szakkör, ezen kívül vívás, judo és gen-shinkan foglalkozások.

Maga az iskola hosszabb múltra tekinthet vissza. Mikor építették, mi volt az eredeti neve? Mikortól vette át az Egyházmegye és lett katolikus oktatási intézmény?

A sárvári katolikus oktatásnak 1328 óta van írásos nyoma. A mai iskolaépület 1889-ben készült el, amikor Köberl János plébános kiharcolta Estei V. Ferenc örökösétől, Ferenc Ferdinánd trónörököstől az iskolára öröklött pénzt.

Az iskola megáldásakor Hidasy Kornél püspök a tanítókhoz intézett beszédében a következőket mondta: „Templom és iskola a katolicizmus szellemében ikertestvérek voltak és maradnak is örökre; ott a pap Jézus evangéliumát hirdeti

az összes híveknek, itt a tanító az evangélium szellemében a kisdedek oktatását eszközli. A mely elvek hangzanak a prédikáló székről ugyanazon elveken nyugszik az iskolai tanítás.”

1948-ban államosították az iskolát, amely Entzbruder Dezső Általános Iskola néven működött a rendszerváltásig. Ekkor neve Sylvester János Általános Iskolára változott.

Az épületben a Szent László Katolikus Általános Iskola 1996-ban, a honfoglalás 1100. és az első magyar katolikus iskola 1000. évében indult újra a volt „Hercégi” fiú- és a „Zárda” leány-iskolák utódaként. Tehát a régi épületünk 129 éve iskolaként működik, immár 23 éve ismét a Katolikus Egyház fenntartásában.

Olvashattunk arról, hogy bővül az iskola. Milyen beruházások fogtak történni?

Iskolánk, illetve az Egyházmegye a kormánytól 1 milliárd Ft-ot kapott tornacsarnok építésére és az iskola bővítésére. Hogy az új épületrész elférjen, le kellett bontani az ebédlőnket és a szaktantermeinknek helyet adó kisépületet. Az új épületrészben a 900 m²-es tornacsarnok és az öltözők mellett lesz egy új ebédlő, művészeti, természettudományi és informatika szaktanterem, valamint 4 új tanterem. Most januárban kiírásra került a közbeszerzési pályázat, annak sikere esetén áprilisban megindulhat az építkezés, vagyis 2019 nyarára elkészülhet az új épületrészünk.

Nem feledkezhetünk el arról sem, hogy a tavalyi év Szent László év volt Magyarországon. Az iskola névadó szentjéről milyen módon emlékeztek meg?

Az egész tavalyi év névadónkról, Szent Lászlóról szólt. A sok programból egyet szeretnék kiemelni: diákjaink irodalmi műveket írtak, korabeli címereket terveztek és korabeli fegyvereket alkottak újra, amelyekből nagy sikerű kiállítást is rendeztünk. A pályázatra olyan élethű, szinte valódi fegyverek is készültek, amelyek szerintem Szent László királyunk idejében is megállták volna a helyüket.

Van az iskolának jelmondata?

Iskolánknak a lelki vezetőnk, Orbán István kanonok úr minden tanévben választ egy aktuális jelmondatot. Ez a jelmondat az idei tanévben dr. Székely János püspök úr szombathelyi megyéspüspökké történt kinevezésének örömeire: „Mindenki őerte él!” (Lk 20,38)

Salamon Viktória

Keleti egyházak VI.

Indiai ortodox egyház

India a Föld hetedik legnagyobb területű és második legnépesebb országa. Körülbelül 1 milliárd 335 millió lakosának 80 %-a hindu vallású, 14 %-a iszlám hívő, a keresztények aránya pedig 2,3 %-ra tehető, ami megközelítőleg 27 millió embert jelent. Ezek 2/3-a protestáns és keleti keresztény, 1/3-uk pedig római katolikus. Az ún. antikhalcedóni vagy miafizita (Krisztusnak csak egyetlen, isteni természetét való) indiai ortodox egyház ma mintegy 2,5 millió hívőt számlál.

A Szentföldtől a legmesszebbre eljutott apostol, a „hitetlen” Tamás, a hagyomány szerint Krisztus után 52-ben érkezett a mai India legdélebbi tartományának a területére, és néhány év alatt olyan életképes közösségeket sikerült alapítania, amelyek dacolva a történelem minden viharával, azóta is léteznek. Másik nyolc felekezethez hasonlóan, utalva alapítójukra, az ortodoxok is „Tamás-keresztények”-nek nevezik magukat.

Első hiteles adataink ezekről a malabárnak (= „part-menti”) is nevezett keresztényekről a 6. század elejéről való, egy Kosmas nevű utazótól, aki személyes tapasztalataival igazolta, hogy idővel a sírek vették át az itteni keresztény közösségek megszervezését. Ezt a hagyományt csaknem ezer évig tartották, így a helyi püspököket mindig a szír pátriárka küldte, akik így nemzetiségük szerint is idegenek voltak Indiában, csak szír nyelven beszéltek, és a liturgikus cselekményeken kívül nem foglalkoztak az egyház belső ügyeivel. Ez utóbbi feladatot egy bennszülött főesperes látta el egyházmegyénként, ő felügyelt a papságra és közvetített a hívek és a püspök között. Hosszú-hosszú évszázadokon ke-

resztül végezték a liturgiát szír nyelven úgy, hogy abból a nép semmit sem értett.

Ma már persze csak szertartásuk módja követi a szír hagyományt, az istentisztelet malajálam nyelven folyik.

A kereszténység történeti ósisége az ortodoxok által lakott délnyugat-indiai területen ma is bizonyos előkelőséget és rangot kölcsönöz a híveknek. A buddhisták és mohamedánok a „naz-rani mapila”, vagyis „nemes keresztények” megtisztelő címmel illetik őket.

A nyugati hódítások, különösen pedig a portugál misszionáriusok érkezése a 15. század végén szinte szétzilálta az addig nagyrészt egységes indiai kereszténységet. Ugyanakkor az erőszakos latinizálás indította el azt a nemzeti mozgalmat, melynek tagjai előbb titokban, majd egyre nyíltabban használták anyanyelvüket szertartásaik végzésekor is.

1653-ban következett be az a fordulóponthoz, mely az önálló indiai ortodox egyház újjászületését jelentette. Ennek első vezetője Parampil, korábbi bennszülött főesperes lett, aki az antióchiai pátriárkával püspökké szenteltette magát, és elkezdte önálló egyházszerve-

zetük kiépítését. Híveinek száma kezdetben 200.000 körülire volt tehető. Parampil az I. Mar Tommas (vagyis „I. Tamás Atya”) nevet vette fel, így is utalva az egyházalapító Tamás apostolra.

Történelmük későbbi évszázadai-
ban több újabb szakadást is átéltek, egyrészt a római katolikusokhoz csatlakozók, másrészt a sírekhez visszapártolók által, akiknek leszármazottai ma is külön egyházszervezetet alkotnak.

Az indiai nemzeti ortodox egyház központja napjainkban Kerala állam területén Kottayam városában található, itt él a közösség legfőbb vezetője: II. Baselios Mar Thoma Paulose katolikus, vagyis pátriárka. Dél-Indiában és a világ számos pontján összesen 30 egyházmegyéjük van.

Hozzánk legközelebbi bécsi egyházközségüket 1982-ben hozták létre. Vasárnapi Szent Liturgiájukat és szertartásaikat a magyar származású Simon Ferenc esperes által vezetett II. kerületi „Am Tabor”-plébániatemplom hétköznapi kápolnájában tartják. A közösség mintegy 16 családból áll.

Inzsöl Richárd

II. Baselios Mar Thoma Paulose katolikus és Mathews Mar Thimothios érsek

Bécsi indiai ortodox hívek pátriárkájuk és érsekük társágában

RÖVID HÍREK

Hálaadó szentmisét mutatott be Ternyák Csaba egri érsek püspökké szentelésének 25. évfordulóján, január 6-án, vízkereszt ünnepén az egri bazilikában. Az érsekkel koncelebráltak a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai. A II. világháború után Ternyák Csaba volt az első magyar püspök, akit maga a pápa (Szent II. János Pál) szentelt püspökké.

Ferenc pápa cirkuszi előadást ajándékozott a római szegényeknek. Január 11-én délután Rómában kétezer szükséget szenvedő ember, a hajléktalanok mellett szegény családok, migránsok, rabok tölthettek el két boldog órát a Medrano Cirkusz varázslatos világában.

Január 15-én Ferenc pápa dél-amerikai látogatásra indult, melynek során három-három napot töltött Chilében és Peruban, majd január 22-én, hétfőn visszaindult a Vatikánba.

Ferenc pápa január 28-án meglátogatta a római Szent Bölcsesség ukrán görögkatolikus bazilikát. A Szentatya a látogatás során találkozott Szvjatoszlav Sevcsuk kijev-halicsi nagyérsekkel és a helyi ukrainai görögkatolikus közösség tagjaival.

„2018 a pápa számára a fiatalok és a család jegyében telik” – fogalmazta meg Pietro Parolin bíboros egy sajtótájékoztatóján. Elsősorban a fiatalok iránti egyházi figyelemről beszélt, az októberi püspöki szinódusra, illetve az azt megelőző márciusi előszinódusra való készültség jegyében. A 2018-as esztendőben az Egyház ugyanúgy odafigyel a fiatalok várakozásaira, törekvéseire, kihívásaira és a reményre, amit magukban hordoznak, ahogy gyengéseikre és félelmeikre is.

A csíksomlyói pünkösdi búcsú 2018-ban az ifjúság évének jegyében telik. A búcsú idei szónoka Marian Waligóra OSPPE, a częstochowai pálos kolostor házfőnöke lesz.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF
A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Bátran imádkozzunk, mert az imádság „nagy tétre megy”

Amikor az Úrhoz megyünk, hogy kérjünk tőle valamit, az imádságnak mindig hitből kell fakadnia, és hittel is kell végezni. „Uram, én hiszek abban, hogy Te meg tudsz engem gyógyítani, hiszem azt, hogy Te meg tudod tenni ezt.” Legyen bátorságunk, akár dacoljunk is vele. Könyörgés hittel!

Miként, hogyan imádkozzunk? Ne imádkozzunk papagáj módjára, mintegy érdektelenül az iránt, amit egyébként kérünk! Kérjük az Urat, hogy segítse a mi kicsiny hitünket, még a nehézségekkel szemben is. Számos történet van az evangéliumban, amikor a bajban lévőnek nehéz az Úr közelébe férkőznie.

Bátorság kell ahhoz, hogy eljussunk az Úrhoz. Bátorság kell, hogy legyen hitünk a kezdetben: „Ha akarod, meggyógyíthatsz engem! Ha Te akarod, én hiszek!” És bátorság kell ahhoz, hogy az Úrhoz jusjunk, amikor nehézségek tornyosulnak előttünk, bátorság...! Sokszor pedig türelem is kell, és tudni kell kivárni az időt. Nem szabad feladni, hanem mindig tovább kell menni. De ha hittel jutok el az Úrhoz, és azt mondom neki: „Ha tudod, add meg nekem ezt a kegyelmet!”, és aztán a kegyelem három nap után sem érkezik meg, az egy másik helyzet... Akkor elfelejtem a dolgot.

Szent Mónika, Szent Ágoston édesanyja imádkozott és sokat sírt fia megtéréséért, és sikerült neki elérnie. Bátran, akár dacolva az Úrral, bátran dobjuk be magunkat, még ha nem is nyerjük el azonnal, amit kérünk, mert az imádság „nagy tétre megy”, és ha az imádság nem bátor, akkor nem keresztény imádság.

A keresztény imádság a Jézusban való hitből születik, és hittel mindig túllép a nehézségeken. Pál apostol ennek kapcsán mondja: Ábrahám hitt (Róm 4,3), és ez megigazulására szolgált. Hitt, és útra kelt. Vagyis higgyünk, és tegyünk meg mindent, hogy elnyerjük azt a kegyelmet, amit éppen kérünk. Az Úr maga mondta nekünk: „Kérjétek, és adatik nektek!” (Mt 7,7) Vigyük magunkkal ezt az igét, és bizakodjunk mindig hittel, és merjük odaadni magunkat. Ez a bátorság a keresztény ima sajátossága. Ha egy imádság nem bátor, nem keresztény imádság!

Ferenc pápa

Az egyház hierarchikus felépítése

Apápa szó a görög *παπας* szóból származik, ami atyát jelent. Kezdetben nemcsak Róma püspökét nevezték pápának, hanem más püspököket is. A római pápa primátusa, elsősége egyrészt a Krisztus által Péternek adott hatalmon alapul, amellyel őt az apostoli kollégium fejevé tette, másrészt viszont Rómában tanított és lett vértanú mindkét apostolfejedelem és ott található a sírjuk is, ami nagy tekintélyt adott a városnak.

Lassan alakult ki jogilag és teológiailag a pápa többi püspököt megelőző szerepe és helye a püspöki testületben, de a primátus lényege már a kezdetekben adott volt. Szent Ireneusz, Tertullianusz, Szent Ciprián és jó pár zsinat kiemeli a pápai szék elsőségét a többi püspöki székhely előtt.

Az egyház területi felépítése követte a Diocletianus utáni Római Birodalmon belüli közigazgatási struktúrát, ami a legjobban az egyházmegye-szervezet kiépítésénél figyelhető meg. A püspökség központja mindig az adott terület közigazgatási központja volt, ahonét végezte a lelkipásztori szolgálatot a püspök és segítői. Idővel, amikor már a nagy városoktól távoli területeken is hirdették az evangéliumot, akkor a kisebb városokban is létrehoztak ún. „vidéki püspökségeket”, de idővel ezeket felváltotta a plébániarendszer.

A nagy provinciák, tartományok központjában a metropoliszban székelő püspökök lettek a metropoliták, akiknek joghatóságuk volt a területükhöz tartozó püspökök fölött. A metropolita a pápától kapta meg a palliumát, a bárányok gyapjából készült fehér ruhadarabot, amit Szent Péter sírja felett őriztek, és ennek az átadása és elfogadása jelentette, hogy az adott érsek ugyanazt a hitet vallotta és tanította, mint a római pápa.

A metropoliták között kiemelkedtek az alapítás vagy a közigazgatási helyzet miatt megkülönböztetett jelentőséggel bíró püspöki székek, amiket pátriárkai vagy primási székeknek nevezünk. Keleten Jeruzsálem, Antiochia, Alexandria, valamint Konstantinápoly voltak a pátriárkai székek. Nyugaton azonban csak Róma volt pátriárkai szék, aminek viszont volt joghatósága a keleti székek felett is. Nyugaton még van a velencei, a lisszaboni és nyugat-indiai pátriárkai szék, de ezek jóval kisebbek és nem apostoli alapításúak, inkább csak megtisztelő címek. A pátriárkák mind a mai napig törvénykezési joggal rendelkeznek az alájuk tartozó területek felett, joguk van a súlyos fegyelmi ügyekben eljárni, és nekik kell a püspököket és a metropolitákat szentelniük.

A primás elnevezés a 4. századból származik, és eredetileg csak Karthágó püspökét nevezték így, mint Africa provincia metropolitáját. A primacia intézménye nyugaton a 9. századtól kezdett elterjedni és egy-egy nemzet metropolitái fölé rendelt püspöki széket jelentett.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

Szigorú(nak tűnő) feltételek

Múlt havi cikkünkben megjegyeztük, hogy az egyházi rend és a házasság szentségében nem minden megkeresztelt részesülhet. Az alapvető feltételeken kívül (például keresztség előzetes felvétele, az egyházi rend szentségében csak a férfiak részesülhetnek, stb.) van egy sor olyan feltétel, ami a beavatató és a gyógyulás szentségeinél nincs vagy minimális. Ilyen mindenekelőtt az életkor.

Az elsődülőzashoz és a bérmláshoz az egyház jog nem ír elő konkrét életkort, csak bizonyos szintű felkészültséget, az életkor meghatározását a helyi egyházakra bízta. Házasságot azonban csak a 14. életévét betöltött nő és a 16. életévét betöltött férfi köthet. Az egyházi rend szentségénél még magasabbak a korhatárok: diakonátust a 23., áldozópapságot a 25., püspökséget és állandó (nős) diakonátust a 35. életév betöltése után lehet felvenni.

A házasság esetében egy sor további kizáró ok is van, aminek fennállása esetén nem lehet, vagy csak felmentéssel szabad házasságot kötni. Ilyen többek között a vérrokonság, az impotencia, a valláskülönbség, a büntett, stb. Ezekről Déri Péter atyának a közelmúltban befejeződött házasságjogi cikksorozata alaposan tárgyalt.

Ugyanígy az egyházi rend szentségének felvételéhez is számos feltételt kell teljesíteni. Ezeknek megléte azonban még nem tesz jogosulttá senkit sem arra, hogy diakónus vagy pap legyen. A felszentelésre ugyanis az embert az Egyház választja ki, aminek egyik lényeges szempontja az illető hasznossága az egyházi szolgálat számára. Az egyházi rend olyan szentség tehát, amiben akkor sem lehet automatikusan részesedni, ha minden feltétel teljesítve van.

E szigorúnak tűnő előírások azt segítik, hogy akik e szentségekben részesülnek, valóban a közösség javára váljanak szolgálatukkal.

Ipacs Bence

A doni áldozatokra emlékeztek

Január 12-én megemlékezést tartottak Szombathelyen a doni áttörés 75. évfordulóján. A Martineum Felnőttképző Akadémia udvarán felállított pápai keresztnél gyűltek össze az emlékezők.

Az Egyházmegye új Facebook oldala

▲ Január 1-jén az Szombathelyi Egyházmegye új Facebook oldalt indított, Isten szolgája Brenner János atya tiszteletére. Az oldalon híreket, beszámolókat és információkat közzélünk az előttünk álló boldoggá avatással kapcsolatban.

▼ Január 6-án Urunk megjelenését ünnepelte Egyházunk. Kereszünk és engedjük be Isten fényét, ami megváltoztatja az életünket – biztatott Vízkereszt ünnepén elmondott szentbeszédében dr. Székely János szombathelyi megyéspüspök.

Urunk megjelenésének ünnepe

Brenner József atya az Év Vasi Embere

Január 13-án rendezték a megyebált Bükön. Ezen adták át az Év Vasi Embere elismerést, amit Brenner József nagypap, Brenner János atya testvére vehetett át.

Wimmer Roland az Év Sárvári Embere

Wimmer Roland atyát választották az Év Sárvári Emberének 2017-ben. Az elismerést Kondora István polgármestertől a Sárvári Televízió óvábúcsúztató műsorában vehette át.

Házasság hete

Szombathely, 2018. február 11-18.

Éltető sodrásban...

A Házasság Hete az elköteleződés ünnepe.

Az országos rendezvénysorozat célja ráirányítani a figyelmet arra, hogy a házasság érték.

Február 11. (vasárnap) 16.00

Szent Kereszt Lelkészség
Zenés imaóra a házasságokért

Február 13. (kedd) 18.00

Agora – Savaria Filmszínház

Farsangzáró filmvetítés és beszélgetés:

Ha Isten úgy akarja

A film előtt bevezetőt mond, és a beszélgetést vezeti:

Merkli Ferenc plébános

Kedvezményes jegyár: 600,- Ft

Február 15. (csütörtök) 17.00

Brenner János Nevelési Központ

Szorítóban a házasság

Interaktív vitaműsor fiataloknak (9. osztálytól)

A belépés díjtalan. Okostelefon közelebb! ☺

Február 17. (szombat) 17.00

Martineum Felnőttképző Akadémia

Vágyni arra, amink van – Előadás és beszélgetés

Vendégünk: Lackfi János költő és felesége Bárdos Júlia művészettörténész

A belépés díjtalan. A rendezvény ideje alatt igény esetén gyermekfelügyeletet biztosítunk.

Február 17. (szombat) 19.00 – 22.00

Hotel Wagner Vendégudvar

Gyertyafényes, romantikus vacsora

élőzenével – kedvezményes ár

A részvételhez kérjük február 14-ig regisztrálni

a hazassaghete.szombathely@gmail.com címen,

mivel a helyek száma korlátozott!

Február 18. (vasárnap) 16.00

Székesegyház

Püspöki szentmise

majd a Házás-Társas-Játék sorsolása és agapé

Január 26. - február 16. között

Házás-Társas-Játék

Kevés az időtök egymásra?

Régen romantikázatok már?

Szeretitek a kalandokat?

... akkor gyertek, játsszatok velünk/egymással!

A játékhoz forgatókönyvet kaptok, a kapcsolatépítő feladatokat a nektek tetsző időben teljesíthetitek.

A minden feladatot teljesítő párok között

értékes nyereményeket sorsolunk ki.

Jelentkeztek az alábbi címen:

hazassaghete.szombathely@gmail.com

Támogatóink:

Szombathelyi Egyházmegye, Agora – Savaria Filmszínház,

Büki Gyógyfürdő Zrt., Geröly Tibor vállalkozó

Herényi Kulturális és Sportegyesület,

Hotel Wagner Vendégudvar Kft., Ludwig Hidegkonyha,

Sonnenherme, Lutzmannsburg, Tolnay Vendéglő,

VASIVÍZ Zrt., Vizaverné Horváth Zsófia,

Vulkán Gyógy- és Elményfürdő

A programsorozat médiapartnere: szombathely.imami.hu

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Az —
elköteleződés
— ünnepe

További információ
a Házasság hete
programsorozatáról:
www.hazassaghete.hu

PROGRAMAJÁNLÓ

február 16. (péntek) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Szent Erzsébet-plébániatemplom – Ferences) • február 21. (szerda) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Segítő Szűz Mária-templom – Újperint) • február 23. (péntek) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Szent Kereszt-templom – Kálvária) • február 28. (szerda) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Jézus Szíve-plébániatemplom – Szöllös) • március 2. (péntek) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Szent Márton-plébániatemplom) • március 7. (szerda) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Jézus Szíve-templom – Zárda) • március 9. (péntek) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Szent György-templom – Herény) • március 14. (szerda) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Szentháromság-plébániatemplom – Olad, kistemplom)

Dispozíciók

Dr. Székely János megyéspüspök 2018. február 1-jei hatállyal az alábbi személyi változásokat rendelte el a Szombathelyi Egyházmegyében.

Köbli Tamás esperesplébánost felmentette a Lenti Plébánia vezetése és a Lenti Esperesi Kerület esperesi feladatainak ellátása alól, és kinevezte a Varga Ottó esperesplébános halálával megüresedett Óriszentpéteri Plébánia plébánosává.

Ipacs Bence atyát felmentette püspöki titkári és kollégiumi lelkészi megbízatásai alól, és kinevezte a Lenti Plébánia plébánosává.

Premontreiek szalagavatója

Január 5-én tartották a Premontrei Rend Szent Norbert Gimnázium szalagavatóját Szombathelyen. A Sportházban 130 végzős diák kapta meg a szalagot, és élhette meg egyik legemlékezetesebb ünnepét.

Együtt az Úrral

Morosits Zoltánné tanúságtétele a múlt év adventjén hangzott el a Székesegyházban. Mindnyájunk épülésére most havilapunk hasábjain is olvashatjuk.

Özvegyen, magányosan élek, de sosem vagyok egyedül. 7 gyermekem van, 7 unokám és egy dédunokám. Isten mindig velem van, nem vagyok egyedül. Ő segít mindig, és segített egész életemben. Egy kicsit vissza kell tekintenem a gyermekkoromra. 1944. december 24-én voltam elsőáldozó. A háború miatt minket korábban engedtek elsőáldozáshoz. A domonkos nővérekhez jártam a szombathelyi zárdába. Ettől kezdve gyakori szentáldozó lettem. 1945 után falura költöztünk. 13 éves voltam, amikor a templom búcsúnapján a szentségimádás nagyon megérintett. Az oltár lépcsőjénél térdeltem, kettesével voltunk beosztva, ilyen közel még nem térdeltem az Oltáriszentség előtt. Csodálatos, boldog érzés kerített hatalmába. Nem tudtam, mit adhatok ezért cserébe. Mint gyermek, fogadalmat tettem, hogy a körülmények ha megengedik, mindennap szentáldozáshoz fogok járulni, hogy engeszteljem az Úr Jézust. Ennek most már 67 éve. Hála a Jóistennek, nem feledkeztem meg róla. Ha hétköznap nem is, de vasárnap mindig igyekeztem megtenni.

Egy jezsuita atya könyvét olvastam, Levelek húgomhoz. Ettől kezdve arra vágytam, hogy nekem is legyen jószágos lelki vezetőm. Már fiatalasszony voltam, mikor ezt is teljesítette az Úr. Mint említettem, nagycsalád vagyunk. Gyermekemek közül kettő már a Jóistennél van. Az ötödik gyermekemet vártam karácsony után, túlhordtam őt, halva születtem meg. A köldökzsinór a nyakán volt, az fojtotta meg. Ez volt az első nagy megpróbáltatás az életemben. Ráadá-

sul egy ismerősöm azt mondta, nem fogja a pap eltemetni, mert nincs megkeresztelve, de a Jóisten nem késlekedett, gyorsan a segítségemre sietett. Lelki atyámtól kaptam egy táviratot: „Magdikánk! Kiket az Isten nagyon-nagyon szeret, azoknak így is szól: Drága szülők, van egy angyalkátok. Fájdalmában is, de keresztény örömeiben külön is testvérrel van. Rátkai István.” Ezután jobban megvigasztalódtam, bár nagyon fáj, de a Jóistent nem lehet nagylelkűségben felülmúlni. Ezután még egy fiam született pontosan így, karácsony előtt, karácsony szenteste vittük haza. Pár év múlva pedig még egy kislányom. Sok örömünk volt a gyerekekben. Az igazi karácsonyi öröm a Jézuska várásra készülés, a gyerekek mindig szerepeltek.

Aztán évek múlva jött egy újabb kereszt. 1985-ben 16 éves kislányom vakbélgyulladásal kórházba került, rá 25 napra vérmérgezésben meghalt. Orvosi mulasztás történt, de erről nem beszélek. Halála előtt egy héttel közölték velem a tényt, hogy menthetetlen. Szörnyű volt ezt hallani. Zoli atyához mentem, akkor már ő volt a lelkivezetőm, abban az évben szentelték pappá. Elmondtam neki, nem tudom megbocsátani a sok orvosi mulasztást. Ő vigasztalt, erősített. Elégtételül a Miatyánkot adta, de azt mondta, ezt úgy imádkozzam el, hogy éljem át és fogadjam el: legyen meg a Te akaratod. Nagyon sírtam, ő letérdelt velem az oltár lépcsőjére, együtt imádkoztuk el. Az ember naponta sokszor elmondja a Miatyánkot, de valójában addig soha nem éltem így át, hogy mit jelent ezt kimondani, hogy legyen meg a Te akaratod. Azóta is minden szentmisében, mikor imádkozzuk, eszembe jut. A Jóisten kegyelméből most már kérem Őt, hogy felismerjem mindig az Ő akaratát és azt el is fogadjam, meg is tegyem, amit Ő akar.

2004-ben a gyerekekkel nyaraltunk a Balatonon. Férjem a pincében dolgozott, amikor meghallottam, hogy segítségért kiabál. Kirohantam. A földön feküdt, nem tudott felkelni. Egyszerre tudtam, hogy nagy baj van, hívtam a mentőt. Közben fohászkodtam a Jóistenhez, „Uram, még egy kis időt adj, hadd lehessen még közöttünk egy-két évet, azt se bánom, ha kerekesszékekben van, csak velünk legyen.” Tapolcára vitték, három napig semmit sem csináltak vele. Azt mondták, nem tudják, lehet lágyulás, lehet agyvérzés. CT-jük nem volt, így kértem, vigyék olyan helyre, ahol meg tudják állapítani. Itt már felvette a betegek szentségét. Szomorú, de a boríték után azonnal szállítható volt. Vasárnap vitték Veszprémbe, a vizsgálat után az orvosnő közölte

velem, hogy olyan súlyos agyvérzés, hogy ebből visszahozni nem tudják, az agykamrákba is behatolt. A történetek előtt egy hónappal voltunk Mariazellben zárandokúton. A Szűzanyához fohászkodtam, olyan erősen hittem, hogy nem fog meghalni, tudom, hogy a Szűzanya megsegít. Az orvos többször elismételte, mert lehet, hogy látta rajtam, hogy ezt nem fogom föl. Egy hét után stabilizálódott az állapota, de a bal felére lebénult. Hat hét után hazahoztuk Szombathelyre, majd 4 hétig a rehabilitáción volt. Utána hazavittem. Hála a Jóistennek, közel 10 évig ápolhattam otthon. Sikertelenül elektromos kocsit venni, így mindenhová tudtunk menni. Rendszeresen jártunk templomba, színházba. Halála előtt két héttel is voltunk szentmisén. A Jóisten megadta a kegyelmet, amit mindig kértem, a betegek szentségében részesült. Az intenzív osztályra került. Csak pár napot volt ott, és végig mellette lehettem, hála az ottani orvosoknak és ápolóknak. És még halála után is ott maradhattam mellette.

Egy-két héttel később, a nagybőjti stációs szentmisén cédulákat osztogattak a mise után a szombathely-szöllősi templomban, amin önkéntes beteglátogatónak hívtak. Mint megtudtam, valójában ez betegek lelki támogatását jelenti. Jelentkeztem, elvégeztem a tanfolyamot, így jártam a kórházba Molnár Árpád atya segítségével, majd később egyedül, 2016 decemberéig. Betegségem miatt ezt abbahagytam.

Már a férjem halála után volt egy másik kis betegem, akit nagyon régóta ismertünk, SM beteg. Lebénulva kérte, hogy legyek az ápolója. Minden héten egyszer, van úgy, hogy kétszer megyek hozzá azóta is. Két és fél évvel ezelőtt András püspök atya megadta az engedélyt, hogy vihetem hozzá az Urat. Ez óriási segítség volt a betegnek, mert addig csak egy hónapban egyszer tudott az Úr Jézussal találkozni. Nagyon-nagyon sokat segített neki. S mikor megtudta, hogy van püspök atyánk, az volt a kérése, hogy egyszer hívjam el hozzá, hogy találkozhasson vele. A főpásztor nagyon elfoglalt volt, így alig bíztunk benne, hogy sikerülhet, ő azonban szerette volna, ha karácsony előtt meglátogatta. Ekkor kilencedet kezdtem imádkozni Brenner János vértanú sorsú papunkhoz, akit nagyon kedvelek és tisztetek. Alig telt el pár nap, hogy a kilencedet befejeztem, püspök atyának feltártam a kérésemet, és ő másnap már meglátogatta. Hálásan köszönöm a nevében is, hogy ezt megtette, hiszen betegem számára ez volt a legszebb karácsonyi ajándék. Már csak egy dolgot szeretnék említeni. Az én igazi készülétem karácsonyra a templomban kezdődik. A mindennapos szentségimádás óriási ajándék. Azt kívánom mindenkinek, próbáljon meg legalább fél órát csendben eltölteni az Úrral, az visszavágyik oda.

Morosits Zoltánné

FILMAJÁNLÓ

Automata

Szoktam mondani – Ne feledd! Ha megteremtész egy helyzetet, akkor élned is kell benne... – Szóval gondold át, mielőtt teremtesz! Ez ma különösen vonatkozik a látványos technikai fejlődésre, amit egyszerűen csak „okos” jelzővel illetünk. Aztán hogy ez jó vagy rossz lesz nekünk, majd az idő szépen eldönti, mert közben a mesterséges intelligencia (MI) megtanul gondolkodni is, nemcsak feladatokat végrehajtani. Ebben a témában egész filmgyűjteményt lehetne felsorolni a „gépekről”, a Terminátor, Chappie stb. Viszont a Battlestar galactica alapmondata meghatározó: „Egy programmal nem lehet lelket adni egy

gépnek.” Na meg főleg lelkiismeretet nem. Sőt, éppen ezért a szeretet sem érvényesülhet benne. Így nem kell csodálkozni, ha a gépek nemcsak megkönnyítik az életünket, hanem olykor meg is fogják nehezíteni.

Az Automata című film nem ismert, nem is sikerfilm, viszont ez az egyetlen talán, amely bemutatja, hogy az ünnepektől is kudarcot vallottak a világ megmentésében, de nem fordultak az ember ellen. A robotok ábrázolása zseniálisra sikerült a szenvedésük és küzdelmeik emberivé formálásának a fényében. Mégis együtt kell élni a kudarcral mindkét oldalon, tovább keresve a boldogságot. Őszinte gondolata a filmnek: „Nem engedhetem meg magamnak, hogy féljek!”, mert: „Az élet mindig megtalálja a maga útját.” És hát sem film, sem mi,

sem a világ nem tudja, hogy hova is vezet bennünket a robotika tudománya, annak ellenére, hogy azt hisszük, tudjuk.

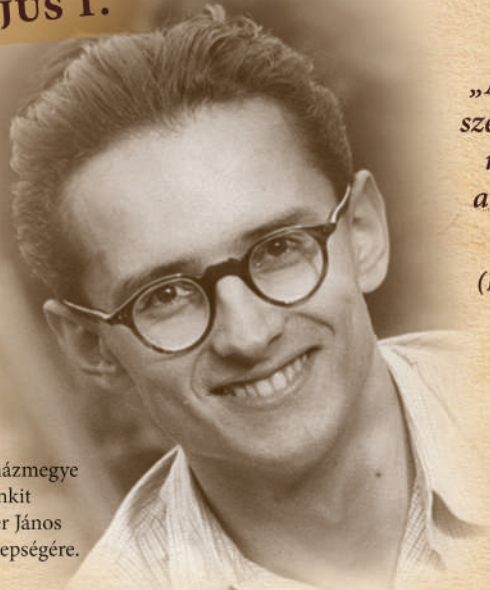
Szakál Szilárd

Brenner János

boldoggá avatási ünnepe

2018. MÁJUS 1.

„Az Istent
szeretőknek
minden
a javukra
válík”
(Róm 8,28)

A Szombathelyi Egyházmegye
szeretettel hív mindenkit
Isten Szolgája Brenner János
boldoggá avatási ünnepségére.

Időpont: 2018. május 1.

Helyszín: Szombathely, a Székesegyház előtti tér

Program:

9:00 Lelki ráhangolódás

11:00 Boldoggá avatási szentmise

A szentmise főcelebránsa: Angelo Amato bíboros,
a Szentek Ügyei Kongregációjának prefektusa.

Szentbeszédet mond: Erdő Péter bíboros, prímás,
esztergom–budapesti érsek

14:00 Tanúságtételek, szindarab és litánia

Lehetőség egyéni szentségimádásra,
illetve imádságra Brenner János sírjánál.

• A programról részletes
információt a
www.brennerjanos.hu
oldalon találhatnak.

• Kérjük, hogy a
zarándokok és a
paptestvérek
március 25-ig
regisztrálják
magukat a
www.brennerjanos.hu
honlapon.

A Szentatya február havi imaszándéka

A korrupció ellen: Hogy akiknek
anyagi, politikai vagy spirituális ha-
talmuk van, ne hagyják befolyásolni
magukat a korrupciótól.

„Isten nem arra tekint, amit az ember megtett, hanem arra,
amit tenni akar.” (Szent Bernát)

REVICZKY GYULA: TAVASZODIK

Tavaszdik már az idő,
Beköszönt a napsugár.
Lelkem édes gondolatja
Fönt, a féleg-honba jár.

Nem tudom, de olyan édes
még a bánat is nekem,
Kék egével, napsugárral
A tavasz, ha megjelen...

Húsvéti és Brenner János kiadványok és kegytárgyak
a Martinus Könyv- és Kegytárgyboltban

